

Gurba, Jan

Henryk Burczak-Abramowicz (17 VIII
1927 - 31VII 1996)

Archeologia Polski Środkowowschodniej 2, 392

1997

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

JAN GURBA

HENRYK BURCZAK - ABRAMOWICZ (17 VIII 1927 - 31 VII 1996)

Henryk Stanisław Burczak - Abramowicz urodził się 17 VIII 1927 r. w Wilnie, jako syn Józefa, oficera zawodowego - rotmistrza WP¹ i Zofii z Chaleckich. W Wilnie uczęszczał do szkoły powszechnej. Ostatnie lata okupacji - kiedy ojciec przebywał w niemieckiej niewoli - pracował na wsi. Jako żołnierz AK uczestniczył w bitwie o Wilno. Represjonowany i wywieziony do sowieckiego łagru, gdzie nabawił się gruźlicy, wrócił w 1946 r. do Polski jako inwalida i z rodzicami zamieszkał w Nałęczowie. Świadectwo dojrzałości uzyskał w Państwowym Liceum dla dorosłych im. Tadeusza Kościuszki w Lublinie w 1948 r. i w tymże roku podjął studia na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim u prof. Jana Czekanowskiego z zakresu antropologii, etnografii i prehistorii. Po roku przeniósł się na państwowy Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej, gdzie w sekcji nauk antropologicznych Wydziału Matematyczno-Przyrodniczego kontynuował studia - z etnografii u prof. Józefa Gajka, z geografii u prof. Adama Malickiego, by ostatecznie wybrać prehistorię u prof. Stefana Noska - przerwane leczeniem w Sanatorium Akademickim w Zakopanem.

Po zmonopolizowaniu dydaktyki specjalistycznej i zamknięciu na UMCS studiów z etnografii i prehistorii, przeniósł się w 1952 r. na historię kultury materialnej na Uniwersytecie Warszawskim, gdzie słuchał wykładów prof. Włodzimierza Antoniewicza, prof. Witolda Dynowskiego i doc. Zofii Wartołowskiej. Ze względu na zaszłe wówczas znaczne różnice programowe, a zwłaszcza samego toku nauczania, nie mógł kontynuować studiów magister-

skich i 18 III 1955 uzyskał dyplom ukończenia studiów I-go stopnia w zakresie archeologii.

Po przerwie, spowodowanej służbą wojskową i przede wszystkim złym stanem zdrowia, podjął w 1961 r. jednoosobową pracę obserwatora na Stacji biometeorologicznej w Uzdrawisku Nałęczów. W czasie jego pracy Stacja otrzymała komplet przyrządów pomiarowych, w związku z czym poszerzono zakres jej działalności na badanie bioklimatu Nałęczowa.

Zamieszkanie w Nałęczowie, zarówno w czasie studiów, jak i pracy zawodowej, pozwalało mu już od 1949 r. na stały kontakt z archeologią przez udział, lub choćby odwiedzanie, prowadzonych w okolicach prawie co roku, badaniach wykopaliskowych Katedry Archeologii UMCS, Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie lub Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Lublinie.

W 1966 r. wrócił na studia, tym razem eksternistycznie II-go stopnia na Uniwersytecie Wrocławskim u prof. Heleny Hołubowiczowej, gdzie w 1969 r. uzyskał absolutorium. Stan zdrowia nie pozwolił mu na zdobycie magisterium.

W 1978 r. przeszedł na rentę inwalidzką. Ówczesny ZBOWiD nie poparł jego starań o status kombatantha. Mimo bardzo trudnych warunków życiowych, dopiero wtedy mógł ukończyć studia. W 1979 r. został przyjęty na V rok archeologii na UMCS. Po wyrównaniu różnic programowych, zaszłych w ciągu 10 lat przerwy w nauce, uzyskał 3 IX 1979 r. magisterium na podstawie pracy „Koń w wierzeniach Prasłowian”.

Kolega Henryk, o wielokierunkowych zdolnościach, od początku studiów miał szczerze zainteresowania przede wszystkim etnologią, które z czasem zamienił na prehistorię religii. Mimo wielkich trudności zdrowotnych miał on szczęście spotkać się w ciągu studiów z wieloma wybitnymi uczonymi z czterech uniwersytetów, którzy odegrali znaczącą rolę w jego rozwoju. Ciężka choroba nie pozwoliła mu na pełne rozwinięcie swego talentu (a przeważającą większość egzaminów na studiach zdawał na bardzo dobrze), choć miał wielkie plany w stosunku do dalszych prac. Stałe znajdował oparcie w swej Matce, dla której podjął się ukończenia - formalnie już mu niepotrzebnych - studiów.

Połączony koleżeńskimi więzami z pracownikami i kolegami ze swej macierzystej uczelni, już obłożnie chory nie mógł wziąć udziału w zjeździe wychowanków Katedry z okazji 50-lecia jej istnienia w 1995 r. Zmarł w Nałęczowie 31 lipca 1996 r.

¹ M. Domański: Abramowicz Józef, [w:] Słownik biograficzny miasta Lublina, t. I, Lublin 1993, s. 11-12.